

Gyventi savarankiškai išmokstama

Siekti aukštojo išsilavinimo arba rinktis profesinį mokymą, išvažiuoti dirbti į užsienį, o gal savo krašte kurti šeimą? Projekto “Dirbk.Auk.Tobulėk. Jaunuolių, patiriančių socialinę atskirtį, socialinės ir profesinės integracijos gerinimas” dėka aštuoniolika jaunuolių iš *Vaikų ir paauglių socialinio centro* atrado atsakymus į jiems svarbius gyvenimo klausimus.

Vaikų ir paauglių socialinio centro ugdytiniai – tai vaikai ar jaunuoliai, netekę tėvų globos, socialiniai našlaičiai. Jie atvykę iš kaimo vietovių, iš socialiai remtinų ir priklausomybių turinčių šeimų. Jiems būdingas pedagoginis apleistumas, socialinių įgūdžių stoka, žema savivertė, nulemiantys šių vaikų socialinę atskirtį ir mažesnes galimybes. Jiems užaugus psichosocialinės adaptacijos problemos tęsiasi ir ūmėja. Tad išgirdus apie galimybę padėti savo ugdytiniais ir partnerio teisėmis dalyvauti projekte “Dirbk.Auk.Tobulėk. Jaunuolių, patiriančių socialinę atskirtį, socialinės ir profesinės integracijos gerinimas” *Vaikų ir paauglių socialinio centro* direktorė Jurgita Pukienė net nedvejojo.

„Valstybė užtikrina tik bendro pobūdžio tikslines pagalbos priemones, neatsižvelgdama į globos namuose augančių jaunuolių ypatingus poreikius. Buvo ir yra būtina papildoma ugdomoji ir prevencinė veikla. Sulaukę 18 metų, vaikai privalo palikti globos įstaigą ir kaip tik tada jie akis į akį susiduria su savarankiško gyvenimo sunkumais ir problemomis. Praktikoje pasitaikė, kai nesuteikus pakankamai palaikymo išėjusiems iš globos institucijų jaunuoliams, jų atžaloms padidėja rizika patekti į globos namus, nes jų tėvai stokoja tėvystės ir socialinių įgūdžių, negeba integruotis, nemoka prisitaikyti prie visuomenėje nustatytų normų“, – teigia direktorė J. Pukienė.

Koks tai projektas? Septynios nevyriausybinės, su vaikais ir/arba jaunuoliais dirbančios organizacijos: *SOTAS, Vaikų ir paauglių socialinis centras, VA CARITAS Motinos ir vaiko globos namai, VA CARITAS Amatų mokymo centras, LKMS Paauglių ir jaunimo paramos centro laikinieji globos namai, Visų Šventųjų parapijos laikinieji vaikų globos namai* bei *Pal.J.Matulaičio socialinis centras*, susibūrė dėl vieno tikslo – suteikti globos įstaigų ugdytiniais, jaunuoliams, jau išėjusiems iš globos įstaigų, ir socialinės rizikos vaikams pagalbą įsitvirtinant darbo rinkoje bei pagerinti jų įvairiapusę socialinę integraciją.

Iš viso projekte dalyvavo 125 jaunuoliai, 18 iš jų – *Vaikų ir paauglių socialinio centro* globotiniai. Per 3 metus trukusį projektą jaunuoliai grupinių užsiėmimų ar individualių pokalbių metu buvo motyvuojami įgyti išsilavinimą ir dirbti. Įvairių užsiėmimų metu buvo ugdomi socialinių ir savarankiško gyvenimo bei darbiniai įgūdžiai. Pažintinių ekskursijų į įvairias įstaigas metu buvo siekta suformuoti teigiamą asmens požiūrį į darbą, pripratinti prie kasdienio darbo.

„Viskas, kas yra nauja, yra baisu. Bet kai su kieno nors pagalba atsisėdi ir viską išdėlioji į lentynėles, pradeda atrodyti net simpatiška!“, – juokauja Žana, viena iš projekto dalyvių.

Šiomet Žanai sukako 17 metų. Vasaros atostogų metu ji dirbo virėjos padėjėja. Nuo 2015 m. rugsėjo mėnesio pradėjo mokytis Vilniaus technologijų, verslo ir žemės ūkio mokykloje. Vienuoliktokė drąsiai svajoja ir siekia virėjos profesijos.

„Kai man parodė CV pavyzdį, išsigandau. Mano juk bus tuščias. Bet kai su specialistės pagalba pradėjau pildyti, viskas pasikeitė. Savanorystė senelių prieglaudoje, dalyvavimas projektuose... Dar mano įgūdžiai ir panašiai... CV prisipildė ir į darbą mane priėmė. Visą vasarą dirbau virėjos padėjėja“, – džiaugiasi dalyvė.

Apie teigiamus projekto rezultatus byloja ir kitų dalyvių patirtys. Dvi dalyvės šiuo metu yra antrojo kurso studentės – viena Lenkijoje, kita – Vilniaus edukologijos universitete. Dar dvi sulaukusios pilnametystės išvažiavo dirbti ir kurti šeimos į užsienį. Kai kurie projekto dalyviai yra vyresnių klasių gimnazistai, kiti tęsia mokslus Amatų mokykloje „Sodžiaus meistrai“, Vilniaus komunalinių paslaugų mokykloje, Utenos regioniniame profesinio mokymo centre. Jau greitai jie įgis virėjų, komunalinio ūkio darbininkų arba mechanikų profesijas.

Kaip informavo *Vaikų ir paauglių socialinio centro* direktorė J. Pukienė, viena iš dalyvių per 2 metus spėjo įgyti virėjos profesiją Amatų mokykloje „Sodžiaus meistrai“, susirasti darbą, ištekėti ir susilaukti sūnaus.

„Ar mes dėl jų džiaugiamės? Žinoma! Apie 10 įvairių sričių specialistų dirbo pagal projektą su tais jaunuoliais 3 metus. Buvo nelengva, nes jiems nuolat pritrūkdavo motyvacijos ir noro. Kai kurie jaunuoliai pradėjo mokslus ir sulaukė pilnametystės juos metė. Bet jaunuolių, verčiančių mus didžiuotis jų pasiekimais ir gebėjimu gyventi savarankiškai, yra daugiau“ – teigia direktorė J. Pukienė.

Eva Gedris, socialinė darbuotoja
Vaikų ir paauglių socialinis centras